

Padyalathala Parimalalu పద్యలతల పరిమళాలు

Dr. Bashetty Latha

Lecturer in Telugu , Kurnool. A.P.

“సంస్కృతంబులోని చక్కెర పాకంబు
అరవ భాషలోని అమృతరాశి
కన్నడంబులోని కస్తూరి వాసన
కలిసిపోయె తేట తెలుగునందు” అన్నారు మిరియాల రామకృష్ణ

అటువంటి తెలుగుభాష గొప్పదనాన్ని ఏమని, ఎన్నని పొగడగలం. అలాంటి తియ్యని తెలుగుభాషలోని మరో రస గుళిక ‘పద్యం’. పద్యం ఒక తెలుగు సాహితీప్రక్రియ. పద్యాలు వృత్తాలు, జాతులు, ఉపజాతులని మూడు రకాలు. ఉత్పలమాల, చంపకమాల, శార్దూలం, మత్తేభం మొ॥వి వృత్తాలు.

కందం, ఉత్సాహం, ద్విపద, తరువోజ, అక్కర మొ॥వి జాతులు. సీసం, ఆటవెలది, తేటగీతి అనేవి ఉపజాతులు.

భారతీయ ధర్మ స్వరూపాన్ని సాహిత్యంలో అందించిన మన కవులు సదా స్మరణీయులు. వేదాల సారాన్ని కథల రూపంలో కావ్యాల, శతకాల రూపంలో తెలుగు జాతికి అందించి ఎంతో మేలు చేశారు. వేమన, సుమతి, డాశరథి, కుమారా, కుమారి వంటి శతకాలలో ఎన్నోవేల పద్యాలు మానవులను దుర్గతి నుండి సద్గతి వైపు మళ్ళించడానికి పునాది వేశారు. అలాంటి గొప్పవైన పద్యాలను కొన్నింటిని ఈ పత్రంలో మీ ముందుంచుతున్నాను.

అల్పదెవుడుబల్కు నాడంబురముగాను

సజ్జనుండు బల్కు చల్లగాను

కంచు మ్రోగునట్లు కనకంబు మ్రోగునా?

విశ్వదాభిరామ! విసుర వేమ!

తాత్పర్యం :- తక్కువ బుద్ధి గలవాడు ఎప్పుడూ గొప్పలు చెప్పుచుండును. మంచిబుద్ధి గలవాడు తగినంత మాత్రమునే మాటలాడును. కంచు మ్రోగినంత పెద్దగా బంగారం మ్రోగదు కదా! అని భావం.

అనువుగానిచోట నధికులమనరాదు

కొంచెముండుటెల్ల కొదువ గాదు

కొండ అద్దమందు కొంచమై యుండదా?

విశ్వదాభిరామ! విసుర వేమ!

తాత్పర్యం :- మనకు తగని ప్రదేశంలో గొప్పవారమని, ఎక్కువ అని అనుట మంచిది కాదు. మనకు గల గొప్పతనము ను, ఆధిక్యతను ప్రదర్శించక పోయినంత మాత్రాన మన ఔన్నత్యమునకు భంగం కలగదు. కొండ ఎంత పెద్దదైననూ అద్దములో చూచినపుడు చిన్నదిగానే కనిపించును గదా! అని అర్థం.

తల్లిదండ్రీ మీద దయలేని పుత్రుడు
పుట్టనేమి వాడు గిట్టనేమి
పుట్టలోని చెదలు పుట్టవా గిట్టవా?
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఓ వేమనా! తల్లిదండ్రులపై ప్రేమలేని కుమారుడు పుట్టిననూ, చచ్చిననూ ఒక్కటే. పుట్టలలో పుట్టి ఎవరికీ ఉపయోగం లేక ఆ పుట్టలోనే చచ్చేడు చెదపురుగుల వలె తల్లిదండ్రులపై ప్రేమ లేని కుమారుని జన్మము వ్యర్థం కదా! అని భావం.

నిక్కమైన మంచి నీలమొక్కటి చాలు
తకుకు బెళుకు రాళ్ళు తట్టడేలా?
చాటు పద్యమిలను చాలదా యొక్కటి
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఓ వేమనా! నిజమైన మంచి నీలమణి ఒక్కటైనా చాలును. అంతేగానీ ఊరక మెరిసే గాజురాళ్ళు తట్టేడు ఉన్ననూ వ్యర్థమే. చాటు పద్యము ఒక్క దానిని విన్ననూ చాలును గదా! అనేక రసహీన పద్యములను విన్ననూ నిరుపయోగమే కదా! అని భావం.

మేడిపండు చూడ మేలిమై యుండును
పొట్ట విచ్చి చూడ పురుగులుండు
పిరికివాని మదిని బింకమీలాగురా
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఓ వేమనా! పైకి మేడిపండు ఎర్రగా పండి చక్కగా కన్పించుచుండును. దానిని చీల్చి చూడగా పొట్టలో పురుగులుండును. పిరికివాడు పైకి గాంభీర్యముగా ప్రదర్శించినప్పటికీ పిరికి తనము కలిగియుండును

కుండ కుంభ మన్న కొండ పర్వత మన్న
నుప్పు లవణ మన్న నొకటి గాదె?
భాషలితై వేఱు పరతత్వమొక్కటే
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- సంస్కృతంలో కుండను కుంభం అంటారు. ఉప్పును లవణం అంటారు. కొండను పర్వతం అంటారు. ఇక్కడ భాష మాత్రమే వేరు కాని అసలు పదార్థం ఒక్కటే. అలాగే మీరు రామ అనండి, ఏను అనండి, అల్లా అనండి, నా

నక్ అనండి. కేవలం పేర్లు మార్చే కాని పరమాత్ముడు ఒక్కడే. భాష వేరైనా భావమొక్కటే. మతాలు వేరైనా మనుష్యులు ఒక్కటే అని అర్థం.

చంపదగినయట్టి శత్రువు తన చేత
చిక్కెనేని కీడు చేయరాదు
పొసగ మేలు చేసి పొమ్మనుటే మేలు
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఓ వేమనా! చంపదగినవాడైననూ శత్రువు తన చేతిలో చిక్కినప్పుడు అతనిని చంపక, హాని చేయక మేలు చేసి పొమ్మనుటే మేలు, అదే అతనికి శిక్ష అగును అని భావం.

పసుల వన్నె వేరు పాలెల్ల ఒక్కటి
పుష్పజాతి వేరు పూజ ఒకటి
దర్శనంబులారు దైవంబు ఒక్కటే
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- మనుష్యులంతా ఒక్కటే. పశువులు వేరువేరు రంగులలో ఉన్నప్పటికీ అవి ఇచ్చే పాలు మాత్రం తెల్లగానే ఉంటాయి. అలాగే మనుషులు వివిధ వర్ణాల వారైనా మనసులు ఒకటిగా మనసుకోవాలంటాడు వేమన. పూవులు వేరు వేరు రంగులతో ఉన్నా పూజకు వినియోగపడటంలో అవన్నీ ఒక్కటే గదా! అని అర్థం.

నీళ్ళలోన మొసలి నిగిడి యేనుగు బట్టు
బైట కుక్క చేత భంగ పడును
స్థానబల్మిగాని తన బల్మిగాదయా
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఓ వేమనా! నీళ్ళలో ఉన్న మొసలి చిన్నదైననూ ఏనుగును కూడా నీటిలోకి లాగి చంపగలదు. కానీ ఆ మొసలి తన స్థానమైన నీటి నుంచి బయటకి వచ్చినప్పుడు కుక్క చేత కూడా ఓడింపబడును. మొసలికి ఆ బలము స్థానమే. అవలన వచ్చినదే కాని తన స్వంత బలము కాదు.

నిండు నదులు పాటు నిల్చి గంభీరమై
వెట్టివాగు పాటు వేగబొర్లి
అల్పుడాడు రీతి నధికుండు యాడునా
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఓ వేమనా! గొప్ప నదులు నిదానంగానూ, గంభీరంగానూ ప్రవహించును. కానీ చిన్న వాగు, అతి వేగంగా గట్లుదాటి పొర్లి ప్రవహించును. అట్లే యోగ్యుడు నిదానంగా, గంభీరంగా మాట్లాడును. నీచుడు వాగుచూ ఉండును.

పూజకన్న నెంచ బుద్ధి నిదానంబు

మాటకన్న నెంచ మనసు దృఢము
కులముకన్న నెంచ గుణము ప్రధానంబు
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఓ వేమనా! దేవుని పూజలకంటే నిశ్చలమైన బుద్ధి ఉండుట మంచిది. మాటలు చెప్పుట కంటే నిశ్చలమైన మనస్సు కలియుండుట మంచిది. వంశము యొక్క గొప్పతనం కంటే వ్యక్తి యొక్క మంచితనం ముఖ్యము.

కులములో నొకండు గుణవంతుడుండిన
కులము నెలయువాని గుణముచేత
వెలయు వనములోన మలయజం బున్నట్లు
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఓ వేమనా! అడవిలో ఒక మంచి గంధపు చెట్టున్నను ఆ అడివి అంతటినీ తన సుగంధము వ్యాపింపజేయ
ును. అట్లే వంశములో ఒక్కడు ఉత్తముడు ఉన్ననూ వాని గుణముల చేత ఆ వంశమంతయు మంచిపేరు పొందును.

ఎద్దుకైనగాని యేడాది తెల్పిన
మాట దెలిసి నడచు మర్మమెఱిగి
మొప్పె తెలియలేడు ముప్పదేండ్లకునైన
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- బండి లాగే ఎద్దుకైననూ ఒక సంవత్సరం తర్ఫీదు ఇస్తే మాటలు గ్రహించి నడుచుకొనును. మూఢుడికి వ
్రాత్రం ముప్పై ఏండ్లకైనా బుద్ధి నేర్వలేదు. మూఢత్వమును మార్చుకోలేదు సుమా!

పట్టు పట్టరాదు పట్టు విడవరాదు
పట్టినేని బిగియ బట్టవలయు
బట్టి విడుటకన్న బరగజచ్చుట మేలు
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- కార్యమునకు ముందు పట్టుదల చేయరాదు. పట్టుదల పట్టిన తర్వాత కార్యాన్ని వదలరాదు. పట్టుదల ప
ట్టి విడుచుట కన్నా చచ్చుట మంచిది.

చదువు జదువకున్న సౌఖ్యంబులును లేవు
చదువు జదివెనేని సరసుడగును
చదువు మర్మమెఱిగి చదువగ చూడుము
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- చదువు లేనివారికి సౌఖ్యం లభించదు. చదువుకున్నవాడే సజ్జనుడు. చదువుకోవాలనే అభిలాష కలవాడు
విద్యలలోని సారాన్ని, మర్మాన్ని గ్రహించడానికి చదవలిగాని వృధా పఠనమువలన ప్రయోజనం లేదు అని భావం.

కోతినొనరదెచ్చి కొత్తపట్టముగట్టి
కొండముచ్చు లెల్ల గొలిచినట్లు
నీతిహీనునొద్ద నిర్భాగ్యులుండుట
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- జ్ఞానములేని వానిని తెచ్చి రాజుని చేసిన వాని వద్ద అటువంటి వారే మనగలరు. ఎలాగనగా, కోతిని తెచ్చి రాజ్యాభిషేకమును చేసిన కొండముచ్చు లెల్ల వానిని కొలిచినట్లు ఉండును అని భావం.

భూమి నాది యనిన భూమి ఘక్కున నవ్వు
దానహీను జూచి ధనము నవ్వు
కదన భీతుజూచి కాలుడు నవ్వును
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఈ సృష్టిలో ఏదీ శాశ్వతం కాదు అన్న సంగతి తెలుసుకోలేక ఈ భూమి నాది అని అంటే భూమి ఘక్కున నవ్వుతుంది. పోయేటప్పుడు తన వెంట చిల్లి కాసు కూడా వెంట రాదనీ తెలిసి కూడా దాన గుణం లేని లోభివానిని చూసి ధనం నవ్వుతుంది. ఎప్పటికైనా ఏదో ఒక రూపంలో చావు తప్పదని తెలిసి కూడా యుద్ధం అంటే భయపడి పారిపోయే వానిని చూచి మృత్యువు నవ్వుతుంది.

తప్పులెన్నవారు తండోపతండంబు
లుర్వి జనుల కెల్లా నుండు దప్పు
తప్పులెన్నవారు తమ తప్పు లెఱుగరు
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఎదుటివారు తప్పులను లెక్కించువారు అనేకులు ఉండురు. తన యొక్క తప్పులను తెలుసుకొనువారు కొందరే యుండురు. ఇతరుల తప్పులెన్నవారు తమ తప్పులను తెలుసుకోలేరు అని భావం.

హీను డెన్ని విద్య లిల నభ్యసించిన
ఘనుడుగాడు మొఱకు జనుడెగాని
పరిమళములు గర్దభము మోయ ఘనమౌనె
విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- ఎంతటి ఉన్నత విద్యావంతుడైనా, బహు గ్రంథ పారంగతుడైన మూర్ఖుడు ఎప్పటికీ గొప్పవాడు కాలేడు. సుగంధ పరిమళ ద్రవ్యాలను మోసినంత మాత్రాన గాడిద గొప్పదవదు కదా! గాడిద గాడిదే, మూర్ఖుడు మూర్ఖుడే, మార్పు రాదు అని భావం.

చిక్కియున్నవేళ సింహంబునైనను
బక్క కుక్క కఱచి బాధ చేయు

బలిమి లేని వేళ బంతంబు చెల్లదు

విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- బలము తగ్గి యున్నచో సింహమునైననూ బక్కకుక్క కరచును. ఆ విధంగానే బలము లేనపుడు పంతము చెల్లనేరదు అని భావం.

రాముడొకడు పుట్టి రవికుల మీదేరై

కురుపతి జనియించి కులము జెఱచె

ఇలను బుణ్యపాప మీలాగు గాదొకో

విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- రాముని పుట్టుకతో రఘువంశము ఉద్ధరింపబడింది. దుర్యోధనుని పుట్టుకతో కురువంశము నశించింది. ప్రపంచములో పుణ్య పాపములు విధముగానే ఉంటాయి.

హీనగుణమువాని నిలుజేరనిచ్చిన

నెంతవానికైన నిడుము గలుగు

ఈగ కడుపు జొచ్చి యిట్టట్టు సేయదా

విశ్వదాభిరామ! వినుర వేమ!

తాత్పర్యం :- నీచుణ్ణి ఇంటిలో పెట్టిన ఎటువంటి వానికైన కష్టము కలుగుతుంది. ఈగ కడుపులోకి వెళితే వికారమును కలిగిస్తుంది.

చిత్తశుద్ధి కలిగి చేసిన పుణ్యంబు

కొంచెమైన నదియు గొదవు గాదు

వితనంబు మఱివృక్షంబునకు నెంత

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

తాత్పర్యం :- పుణ్యం కొంచెమైనా సరే, దానిని చిత్తశుద్ధితో చేయాలి. అప్పుడు దానికి తప్పక తగిన ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. మర్రిచిత్తనం చిన్నదైనంత మాత్రాన అది పెద్ద వృక్షంగా ఎదగకుండా ఉంటుందా! అందుకే, మంచిపని మంచిచిత్తనంతో సమానమని పెద్దలు అన్నారు. సద్బుద్ధితో ఏది చేసినా, ఎంత చేసినా విజయం సిద్ధిస్తుందని అందరూ తెలుసుకోవాలి.

మునిగి మునిగి మునిగి ముద్దయై ముద్దయై

వనరి వనరి వనరి పక్కి పక్కి

తిరిగి తిరిగి తిరిగి దిమ్మరైపోదురు

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

తాత్పర్యం :- తత్వము తెలియని మూర్ఖులు పుణ్యతీర్థాలలో మునిగినా, కాకులవలే దేవాలయాలన్ని తిరిగినా, కడుపు కాల్చుకుని ఉపవాసాలు చేసినా ముక్తి లభించదు.

బల్లిపలుకులు విని ప్రజలెల్ల తమ పనుల్
సఫలములగు ననుచు సంతసించి,
కాని పనులకు దమ కర్మ మటందురు
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

తాత్పర్యం :- మూర్ఖులు ప్రయత్నమేమి లేకుండా బల్లి పలుకులు వినగానే తమ కార్యము సఫలమవుతుందని సంతోషిస్తారు. ఒకవేళ అవకపోతే తమ కర్మమని వాపోతారు. పనులు ప్రయత్నముతో అవుతాయని ఈ మూర్ఖులకి ఎంత చెప్పినా అర్థం కాదు. శకునాలు విడిచి కష్టపడుట మేలు.

దేవుడనగ వేఱుదేశమందున్నడే?
దేవుడనగ దనదు దేహముపయి
వాహనంబునెక్కి వడిగదులును చూడు
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

తాత్పర్యం :- దేవుడనేవాడు ఇంకో దేశంలోనో ఇంకో లోకంలోనో ఉన్నాడా ఏమిటి. దైవము మన శరీరంలోని అణువణువో ఇమిడి ఉన్నాడు. ఈ సత్యాన్ని తెలుసుకోలేక మూర్ఖులు వాహనమెక్కి దేవాలయాల్లో దైవ వేటకు బయలుదేరుతారు.

వగవకు గడిచిన దానికి
బొగడకు దుర్మాతులనెప్పుడు పొసగని పనికై
యెగి దీనత నొందకుమీ
తగ దైవగతిం బొసంగు ధరను కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! అయిపోయిన పనిని గురించి చింతించవద్దు. దుష్టులను మెచ్చుకొనవద్దు. నీకు సాధ్యము కాని దానిని పొందలేకపోతినని చింతించుట పనికిరాదు. భగవంతుడు ఇచ్చిన దానితో తృప్తి చెందుము.

వృద్ధజన సేవ చేసిన,
బుద్ధివివేకజ్ఞుడనుచు బూతచరితుడన్
సద్ధర్మశాలి యని బుధు
లిద్దర బొగడెదరు ప్రేమ యొసగ కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! పెద్దలను భక్తితో కొలుచుచున్న యెడల వానిని లోకమునందు మంచి మనస్సు కలవాడని, తెలివితేటలు కలవాడని, ధర్మము తెలిసిన వాడని పెద్దలగువారందురు.

పెద్దలు వద్దని చెప్పిన
పద్దుల బోవంగరాదు పరకాంతల నే
ప్రొద్దే నెద బరికించుట
కుద్దేశింపంగ గూడ దుర్వి కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! పెద్దలు చేయవద్దన్న పనులు చేయరాదు. ఇతర స్త్రీలను ఎప్పుడైనా చూచుటకు కోరవలదు.

పెద్దలు విచ్చేసినచో
బద్దకముననైన దుష్ట పద్ధతి నైనన్,
హద్దెఱిగి లేవకున్నన్
మొద్దువలెం జూతు రతని ముద్దు కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! పెద్దలు నీ దగ్గరకు వచ్చినపుడు సోమరితనము చేతగానీ, దుర్మార్గవృత్తితో గానీ, మర్యాదతో
లేవకున్న యెడల నిన్ను వారు మొద్దురీతిగా జూతురే గాని నీవొక ప్రాణము గల మనిషివని తలంపరు.

పనులెన్ని కలిగియున్నను
దిన దినముల విద్యపెంపు ధీయుక్తుడవై
వినగోరుము సత్కథలను
కని విబుధులు సంతసించు గతిని గుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! నీకు ప్రతిదినము పనులెన్ని యుండినప్పటికీ విద్య యందలి గౌరవముతో, పెద్దలయందున్న
మెచ్చుకొనునట్లుగా మంచి మంచి కథలను పఠింపించి వినుచుండును.

సరివారిలోన నేర్పున
దిరిగెడు వారలకుగాక తెరవాటులలో
నరయుచు మెలగెడి వారికి
బరువేటికి గీడె యనుభవంబు కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! తనతో సమానమైన వారితో నేర్పున నడుచుకొనిన గౌరవము, కీర్తి లభించును. అంతేకాక
దుష్టులతోనూ, దొంగలతోనూ స్నేహం చేసినయెడల గౌరవము చెడి కీడు జరుగును.

తనుజులనుం గురువృద్ధుల
జననీజనకులను సాధుజనుల నెవడు దా
ఘనుడయ్యుట్రోవడో యా
జనుడే జీవన్మృతుండు జగతి కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! తన కుమారులను, గురువులను, పెద్దవారిని, తల్లిదండ్రులను, సజ్జనులైనవారిని, ఎవడు త
నకు చేతనైనను తగిన సమయమున రక్షింపడో అతడు బతికి యున్ననూ చచ్చినవాడితో సమానం అగును.

ఆజ్ఞ యొనర్చెడి వృత్తుల
లో జ్ఞానము గలిగి మెలగు లోకులు మెచ్చన్,
బ్రాజ్ఞతను గలిగి యున్నన్,
బ్రాజ్ఞులలో బ్రాజ్ఞుడవుగ ప్రబలు కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! ఇతరులకు ఉత్తర్వు చేయునట్టి పనులలో వివేకము కలిగి నడుచుకొనుము. లోకమునందలి వారెల్లరునూ మెచ్చుకొనునట్లుగా వివేకము కలిగి యుండిన యెడల నిన్ను బుద్ధిమంతులగు వారిలో బుద్ధిమంతుడువుగ ఎంచుతారు.

అతి బాల్యములోనైనను,
బ్రతికూలపు మార్గముల బ్రవర్తింపక స
ద్గతిమీఱ మెలగ నేర్చిన
నతనికి లోకమున సౌఖ్యమగును కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! ఎవడు లోకమునందు చిన్నవాడుగా నుండి ఉన్నప్పటిని, విరుద్ధముగా నడవక మంచిమార్గమున నడుచుచుండునో వాడు లోకమున సుఖముగా జీవింపగలడు.

పోషకుల మతము గనుగొని
భూషింపక కాని ముదము బొందరు మఱియున్,
దోషముల నెంచుచుండురు,
దోషివయిన మిగుల గీడు దోచు కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! నిన్ను పోషించు వారి మనస్సును గుర్రెరిగి వారిని గొప్పచేయు చుండుము. అప్పుడే వారు సంతోషింతురు. లేకున్న దోషములను లెక్కింతురు. నీ యందు తప్పు కల్గిన యెడల నీకు హాని కలుగును.

నరవరుడు నమ్మి తను నౌ
కరిలో నుంచునెడ వాని కార్యములందున్
సరిగా మెలంగ నేర్చిన
పురుషుడు లోకమున గీర్తి బొందు కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! రాజు ఎవనినమ్మి తనకు సేవకునిగా నియమించు కొనునో అట్టివాడు అతని పనులను శ్రద్ధతో చేయుచుండిన కీర్తి పొందును.

చేయకుము కాని కార్యము,
పాయకుము మఱిన్ శుభం బవని భోజనమున్
జేయకుము రిపు గృహంబున,
గూయకు మొరుమనసు నొచ్చు గూత కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! సాధ్యము కాని పనిని చేయుటకు ప్రయత్నించవద్దు, మంచిదానిని వదలవద్దు. పగవాని యింట భుజించవద్దు. ఇతరులకు నొప్పి కలుగునట్లు మాట్లాడవద్దు.

పిన్నల పెద్దలయెడ గడు
మన్ననచే మెలగు సుజన మార్గంబులు నీ
వెన్నుకొని తిరుగుచుండిన

నన్నియెడల నెన్న బడుదువన్న కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! నీవు చిన్నవారిని, పెద్దవారిని చూచినయెడల మర్యాదతో ప్రవర్తింపుము. మంచివారు నడచు మార్గములందు నడువు, అట్లు నీవు ప్రవర్తించుచుండిన యెడల లోకమునందంతటనూ ప్రఖ్యాతికెక్కగలవు.

పెద్దలు విచ్చేసినచో

బద్ధకముననైన దుష్ట పద్ధతి నైనన్,

హద్దెఱిగి లేవకున్నన్

మొద్దువలెం జూతు రతని ముద్దు కుమారా!

తాత్పర్యం :- ఓ కుమారా! పెద్దలు నీ దగ్గరకు వచ్చినపుడు సోమరితనము చేతగానీ, దుర్మార్గవృత్తితో గానీ, మర్యాదతో లేవకున్న యెడల నిన్ను వారు మొద్దురీతిగా జూతురే గాని నీవొక ప్రాణము గల మనిషివని తలంపరు.

ముగింపు :

ఎటుచూసినా ఉరుకుల పరుగుల జీవితం. నేటి సమాజంలో ఎక్కడ చూసినా పట్టణ వాతావరణమే. ఉదయం లేచిన నుండి రాత్రి పడుకునే వరకు మరమనిషిలా పనిచేస్తూ జీవనం కొనసాగించడం కళ్ళారా చూస్తున్నాం. అలాంటి సమయంలో మనుషులందరికీ మంచిచెడుల గురించి ఆలోచించే సమయమే లేకుండా పోయింది. ఆత్మీయత కరువై, కృత్రిమత్వం ఎక్కువైన నగనాగరికత కన్పిస్తుంది. ఒకప్పటి భారతీయ సంస్కృతి, సంప్రదాయాలకు పట్టుగొమ్మలైన ఇతిహాసాలు, కావ్యాలు, నీతికథలు మొదలైన పుస్తకాలను నేటి సమాజానికి మళ్ళీ పరిచయం చేయాల్సిన ఆవశ్యకత ఉందన్న ఆలోచనలోంచి వచ్చినదే ఈ పత్రం.

ఈ పత్రంలోని ప్రతి పద్యం చదవడం వల్ల నైతిక విలువలు నేర్చుకుంటారని ఆశిస్తూ సెలవు.

స్వస్తి

ఆధారగ్రంథాలు :

1. వేమన శతకం భావాలతో - రోహిణి పబ్లికేషన్స్ - 2010.
2. కుమార శతకం తాత్పర్యసహితం - రోహిణి పబ్లికేషన్స్ - 2008.
3. సుమతీ శతకం - డాక్టర్ వెలగా వెంకటప్పయ్య - 2010.
4. భాస్కర శతకం - శ్రీ గొల్లపూడి వీరస్వామి - 2013.
5. నీతిపద్యాలు భావాలతో - రోహిణి పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ - 2008.